

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

Quo jure examen praeteritae vitae, & in quem finem Conscientiae
competat. Quomodo instituendum sit Examen, tum quotidianum, tum
quod Sacrae Confessionis praemittitur. Seuerissimè, non tamen anxie ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

QVARTVM OFFICIVM CONSCIENTIÆ.

Legitimè in acta inquirere.

TRACTATUS XI.
DE CONSCIENTIÆ EXAMINE
QVOTIDIANO, ET SACRAMENTALI.

Anticipauerunt vigilias oculi mei : turbatus sum
& non sum locutus. Cogitauit dies antiquos,
& annos æternos in mente habui, & medi-
tatus sum nocte cum corde meo, & exerci-
tabar, & scopebam spiritum meum. *Psalm.*
76. v. 5. 6. 7.

*Quo jure examen præteritæ vitæ, & in quem finem, Conscientiæ
competat. Quomodo instituendum sit examen tam quotidia-
num, quàm quòd sacræ Confessioni præmittitur. Seuerissi-
mè, non tamen anxie inquirendum esse quid actum sit. Cùm
moderatione verò de actis esse judicandum; præsertim dubiis.*

P R O O E M I V M.

Qvartum Conscientiæ munus aggredior, illudque lon-
gè amplissimum. Disquisitionis id jus est; quo non
tantùm ream criminis animam datum est in ipso
scelere apprehendere, apprehensamque quasi torturæ
pro re malè actâ, vt ad mentem veniat, subicere, prout præce-
denti

denti Tractatu exposuimus: Verùm & in omnes omninò facinorosa voluntatis actiones inquisitio demandatur: sic vt nullum, non dico opus aut scelus hominum oculis manifestum, sed ne recondita quidem cogitationes, si peruersa sint, eius iurisdictioni subtrahantur. Omnia & singula discutere & in jus vocare legitime, cum libet, potest; imò debet, etiam dum non libet. Quo iure tanta Conscientiæ in hominem competat iurisdictionis, & in quem finem à supremo orbis vniuersi Domino & iudice, ei sit concessa, illicò primo loco videbimus. Explicabimus deinde quâ ratione instituenda hæc sit, legitima vt sit actio. Quòd quidem duplici capite comprehenditur. *Primò*, quidem vt examen seuerum sit, nullique actioni quæ criminis suspecta sit, latebras concedat aut ferias; omnia discutienda sunt, & ad Diuinas leges expendenda. *Secundò* autem, ne nimia seueritate examinis peccetur, prudenter instituendum est; sic vt de crimine per suspensiones nihil, nihil etiam per auxesim nimiamque importunitatem exaggeretur; sed crimen ipsum exponatur prout est. Hæc quo conficienda sint modo, & cætera omnia, quæ serium & non scrupulosum aut anxium Conscientiæ examen constituunt, Deo dante, nunc explicabimus.

§. I.

Ius inquirendi in omnes Anima actiones, vndenam Conscientiæ competat; & in quem usum.

- I. **T**urbata imò perdita dum res est domi; reus in ipso scelere deprehensus, crimen manifestum, iratus Deus; sanè tum non sufficit Conscientiam indignitate rei offensam excandescere, minas intendere, facti atrociam exprobrare, variisque stimulis peccantem animam exercere. Nam si Pædagogum munere Conscientia fungitur; certè si cliens Pædagogi curæ commissus egerit petulantius, Patremque immodeste offenderit; officio suo non facit satis, si pueri dissolutos mores reprehenderit, & verò etiam castigarit: ad patrem sanè deducendus est filius immorigerus, vrgendus vt veniam delicti petat, & procuranda omnimodis interruptæ beneuolentiæ redintegratio. Hoc itaque nunc agendum

*Conscientia
incumbit
peccantem
voluntati
ad Deum
reducere.*